

ABONAMENTUL:

De cu an 70 Lei = 140 Cor.
 An. an 36 Lei = 72 Cor.
 Trei luni 18 Lei = 36 Cor.
 Prețul unui număr e de
 25 bani sau 50 fl.
 Telefon p. oraș și in-
 terurban Nr. 750.

ROMÂNUL

REDAȚIA
 ȘI ADMINISTRAȚIA
 Strada 2° numărul 1 a.
 INSERȚIUNILE
 se primesc la administrație
 și se taxează după tară.
 MANUSCRIPTELE NU SE
 ÎNAPOIAZĂ.

Figuri cari dispar.

Prefecții trecutelor regimuri.

Fizionomia morală, fizică și intelectuală a prefecților trecutelor regimuri politice din vechiul regat, este bine cunoscută întregii opinii publice de acolo.

Mândri până dincolo de limitele ridicolului, cu pretenție de aristocrație, de oare ce majoritatea erau reprezentanții unor familii cu averi considerabile, socotind elementele de cultură drept un bagaj nefolositor și potrivit numai pentru cei chemați să trăiască din sudoarea activității lor intelectuale, prefecții — acești înalți funcționari ai statului — erau oamenii de casă ai conducătorului unui partid politic și slujitorii unui cult al cărui rost și a cărui însemnătate socială și politică se sforțau în mod inutil s'o înțeleagă.

Noblețea de cugetare și simțire era înlocuită la prefecții trecutelor regimuri prin disciplina oarbă de partid, iar sforțarea intelectuală prin credința că statul român avea nevoie absolută, pentru a se putea susține, de dânsii și de organizația politică ce îi recunoștea ca membri săi.

Lipsiți de existență proprie, ei veneau la putere odată cu partidul și plecau tot cu acesta, în mod mecanic, mașini ingenioase, automate admirabile, dând iluziunea mișcării și vieții, produsul unei tradiții nedemne pentru societățile moderne, și în vederea căreia își ocupau posturile, din tată în fiu, de-a lungul deceniilor ce treceau.

Odată instalați ei deveneau aspri, nedrepti, necruțători, subordonând totul intereselor partidului și grijei ca acesta să poată să-și asigure reușita în alegeri, ceea ce făcea să se simtă nevoia unei admirabile pregătiri electorale.

Aproape toți prefecții trecutelor regimuri politice, semănau așa de mult unul cu altul, fiind produsele aceluiași tradiții și aceluiași vicii de organizație, în cât puteau fi reduși la un exemplar tip, la un criteriu comun, la o figură reprezentativă și pe care ne-a dat-o condeiul caustic și fin al marelui nostru Garagiule.

Județele, zăpăcite dealungul anilor, de modul cum erau tratate de diferitele guverne, indiferent de culoarea politică a acestora, renunțaseră până acolo la dreptul lor de a judeca și a fi libere, în cât primeau fără să călășască pe prefecții ce li se impuneau.

Județe ca Vlașca, Putna și câte altele ar putea să ne spuie atâtea lucruri — rămase celebre — cu privire la dinastiile și familiile de prefecți.

Nu este greu de înțeles tirania exercitată de acestea, dacă ne gândim că singurul termen ce era crezut demn pentru a putea să le asigure o definiție, era acela de satrapii și de satrap.

Vremurile nouă și regenerarea adusă de război, distrugând partidele istorice, a scos din uz, odată cu acestea și instituția, de durtoasă amintire, a dinastiilor de prefecți.

În cursul discuțiilor ce au avut loc cu prilejul formării actualului guvern, s'a decis ca prefecții să fie recomandați de bloc, ceea ce va da județelor posibilitatea să respire pentru prima oară în cea mai deplină libertate.

Nu vom mai vedea, e drept, prefecți cu

aere solemne și majestuoase, având aerul că atunci se scoborâseră din cer; nu vom mai avea prilejul să constatăm fastul oriental cu care ei știau să se înconjoare; nu vom mai avea prefecți de drept divin.

În locul dinastiilor de satrapi grași și reprezentativi, vom avea poate oameni mai puțin impozanți, ca fizic și pretenții, dar mai muncitori, mai inteligenți, mai capabili, având mai dezvoltat simțul răspunderii și sentimentul iubirii de patrie și de popor.

Guvernul Vaida Voevod, guvernul regenerării naționale, a întronat domnia dezinteresării și a muncii.

Atmosfera aceasta nouă, de activitate și de corectitudine, nu poate fi prielnică instituțiilor artificiale și oamenilor fără rațiune de a fi.

Tot ceea ce nu va putea să se acomodeze cerințelor timpului, va dispărea încetul cu încetul, oameni, partide și instituțiuni, luând loc în muzeul antichităților vieții noastre sociale.

În muzeul acesta urias, figurile vitorească a prefecților trecutelor regimuri din vechiul regat, înșurubate în geamul său de sticlă, în forma simbolică în care a fost prinsă de mâna marelui nostru Garagiule, va trezi pentru o clipă interesul generațiilor viitoare, aducând pe buzele acestora, un zâmbet de curiozitate, de compătimire și de fugitivă ironie. A.

In chestia repatrierei.

Pentru azi, a fost anunțată plecarea unui tren de repatriere. Trenul nu pleacă Duminecă din cauză, că nu s'au pus la dispoziție vagoane, pentru motive ce nu le-am putut afla.

Pentru 16 Decembrie c. e anunțată însă plecarea unui tren de repatriere din Timișoara. Acest tren va trece prin Arad, Oradea mare, Királyháza, Esap, de unde trecând granița va lua direcția Gașovia, Iglo, Zsolna, Nagy-Szombat, Pojon, Viena și va repatria supuși ai Cehoslovăciei, Austriei și Ungariei.

Comandantul trenului de repatriere va fi căpitanul Jivanovici. Trenul va avea 50 vagoane.

În urma intervenției biroului de repatriere din Arad, 3 vagoane dela acest tren vor fi rezervate pentru 3 familii ce se repatriază cu mobile cu tot, din Arad.

Deasemenea vor pleca cu acest tren și acei streini din Arad, cari se repatriază fără mobile și cari aveau să plece cu trenul de azi.

Până acum au fost repatriați din Arad aproximativ 300 streini din numărul de 1680 streini ce s'au anunțat și cari în parte au primit amânare, în parte au cerut dreptul de a domicilia și mai departe în oraș.

După informațiile ce le avem, biroul de repatriere lucrează acum la formarea listei acelor streini, cari nu s'au anunțat și al căror număr se urcă la câteva mii.

Tăria „blocului.”

Blocul parlamentar, așa cum a fost conceput, este o emanațiune a diferitelor partide politice nouă, ce și-au reunit forțele și aspirațiile, cu scopul de a da țării un guvern cu destulă autoritate pentru a face față marilor probleme ce cer o grabnică soluțiune.

Guvernul actual, de sub președenția unuia din cei mai populari oameni politici ai României întregite, este deci expresiunea vie a solidarității ce există între partidele ce au dat naștere „blocului parlamentar”.

În consecință realizarea programului politic ce stă la baza blocului în chestiune, constituie adevărata misiune a guvernului și ținta spre care se îndreaptă eforturile și intențiunile acestuia.

Programul urmărit de bloc închide atâtea elemente și aspirații conforme cerințelor vremurilor noi, în cât este explicabil, ca el, care rupe cu trecutul să fie obiectul unor discuții și atacuri ce se scoboară până la limita alterării adevărului, numai pentru a face o spărțură în zidul ce se ridică astăzi între politica meschină și copilăroasă a trecutului și între politica loială și dezinteresată, urmărită de noul parlament.

Această ultimă politică este garantată de unirea ce există, cu privire la programul live și chiar în sânul acelor elemente ce nu au reprezentanți în cabinet.

De aceea credem că ar fi logic ca în atitudinile ce se iau și în dorințele ce se manifestă cu privire la ocuparea demnităților parlamentare, să nu se vadă altceva de cât stimulația ce există între membrii blocului de a aduce aportul inteligenței și experienței lor în folosul binelui comun.

Actualul parlament, pentru a putea duce la bun sfârșit greaua sa însărcinare, are nevoie de experiențe, de caractere și valori morale ce nu pot să mai fie discutate.

Intrucât aceste forțe și aceste valori recunoscute se echivalează între ele, nici unul din partidele constitutive ale blocului, nu va putea da naștere vre-odată la conflicte dăunătoare acțiunii generale.

Orce altă interpretare dată presupuselor incidente, despre care o parte din presa capitalei spune că s'ar fi petrecut zilele acestea în parlament, nu ni se pare de natură să cadreze cu situația ce ne interesează și cu spiritul ce a stat la baza organizării blocului parlamentar.

Wilson și senatorii americani.

New-York. — „Sun» asigură că senatorii americani vor trimite lui Wilson și comisiunii afacerilor externe ale Senatului un ultimatum, cerând ca Wilson să comunice toate documentele ce le mai are în posesie și cari privesc discuțiunile conferinței păcii. Altfel, ei vor refuza să ratifice tratatele cu Germania, Austria și Ungaria. Documentele ar fi cuprinzând amănunte asupra discuțiunilor relative la Santung și Turcia și ar fi stabilind că Wilson a aprobat nota Japoniei în privința egalității raselor.

INFORMAȚII.

— *Oficiosul liberal »Viitorul«* a anunțat că va începe publicarea actelor ce vor lămurii atitudinea României în fața Conferinței.

*
— **Convocare.** Am onoare a invita pe membrii secțiunii „Moise Nicoară” Arad a Asociației „Cercetășii României” la ședința ce se va ține Luni, la orele 4 d. a. în sala sediului cohortei „Moise Nicoară” Liceu, cu următoarea ordine de zi:

1. Alegerea noului delegat al secțiunii.
2. Stabilirea programului de activitate pe anul 1920.

3. Stabilirea bugetului.

4. Eventuale propuneri.

Arad, 12 Decembrie 1919.

Dr. Teodor Botis, delegatul secțiunii.

*
— **Societatea antisemită din Budapesta a ținut Duminică adunarea de constituire în localul Vigadó.** După adunare, participanții în număr considerabil s'au dus la redacția organului socialist „Népszava” unde au pătruns în edificiu și au distrus mașinile și întreg mobilierul.

De aci mulțimea a plecat apoi la administrația ziarului „Az Est” din bulevardul Erzsébet, devastând și aci întreg localul.

Politia a pus în sfârșit capăt devastărilor.

*
— **Vineri s'a început la judecătoria de ocol din Arad, desbaterea procesului intentat individului Maximilian Kállay, acuzat că a pus ștampilă falsă pe bilete de ale băncii Austro-Ungare și pe cari apoi le-a pus în**

— **Secretarul de stat englez d. Harmsuort, a declarat în Camera comunelor, că soarta Muntenegrului se va hotărî odată cu a Turciei.** Prin urmare, a adăugat secretarul de stat englez, ocuparea Muntenegrului de către trupele sârbești, nu e fapt definitiv, întrucât conferința n'a aprobat această ocupațiune.

*
x Avântul nou al Industriei mașinilor agricole românești.

Cu bucurie putem constata un avânt a industriei mașinilor agricole ale României, precum piețea industriei mașinilor indigene iară să învieze, ce să dovede printraceea, că cea mai mare fabrica mașinilor agricole indigene a firmei And. Rieger în Sibiu a început cu nouă putere să rădece industria mașinilor agricole arăși pe înălțimea aceia, pe care era înainte de stagnarea industriei mașinilor prin război.

Aci alăturat voim, să dăm niște lămuriri despre firma And. Rieger spre orientare consumenților.

Fabrica de mașini agricole a firmei And. Rieger s-a fondat în anul 1868, adică constă de mai mult ca 50 de ani, și prin calități emnente a tuturor produselor industriale de mașini agricole, firma aceasta azi a putut să-l țină locul fără concurență nu numai în țara internă ci și departe afară din granițele noastre.

Fabrica de mașini agricole a firmei And. Rieger în ultimii ani intrată, s'a avântat, de prin urma supra-abundenței de misiune și întru folosul clientelei a fost silită a înmărișa exploatarea ei, pentru ce cu ocaziunea vânzării a fabricii de mașini agr. a firmei Sam. Wagner în anul 1918, firma And. Rieger a cumpărat și fabrica aceasta. Așadar în prezent fabrica firmei And. Rieger constă din trei cele mai mari fabrici de mașini agricole ardelenice și în acest chip reprezintă cel mai mare factor al industriei de mașini agricole ale noastre și serveste nu numai și intereselor agricultorilor în țara internă, ci că este cea mai înaltă mizație a firmei And. Rieger să poarte această reputație bună a industriei mașinilor agricole românești și în țări externe spre avântul puternic a industriei indigene.

Derim, să urmeze și celelalte fabrici a industriei noastre pildă bună a firmei And. Rieger ca să putem da lumii industrială știința despre evoluțiunea puternică a industriei române. He 734

— **Eforia școlară a orașului Arad va ține ședință Luni, 16 Decembrie, la orele 4 și jumătate după masă.**

In aceasta ședință se va discuta predarea școlii civile din strada Kazinczy, statului.

*
— **Zilele apropiate va sosi la Arad d. dr. Liuba, prefectul regiunii polițieniști Timișoara în chestia luării în primire de stat a poliției din Arad.**

*
Comisiunile delegate de învățători, chemați la examenul de înaintare dela circumscripția București și Craiova au prezentat dlui ministru al instrucțiunii, Octavian Goga, 2 memorii semnate de peste 300 învățători, prin care se arată defectozitatea sistemului de înaintare pe loc în condițiunile examenului de până acum.

Chestiunea a rămas să fie discutată în consiliul de inspectori ai învățământului, și în viitorul congres al învățătorilor, ale cărui deziderate se vor prezenta Camerei pentru introducerea noului sistem de înaintare.

Examenul deci s'a amânat pentru ca înaintarea să se facă după noua lege.

*
x Sanatorul Dr. Mann, Arad, str. Kazinczy nr. 10. Camere cu vederea spre parc. Sala de operațiune aranjată modern. Culină dietetică. Laboratoriu Röntgen. Therapie modernă. Alegerea medicului după plac. Ma 747

*
Expoziția pictorului aradan Coma Melișan, se poate vedea în prăvălia lui Braun pt. Cadrări Moderne în Arad. Mi 788

*
— **Abonații din fosta Ungarie cari trimit scrisori la administrație sunt rugați ca pe lângă numirea românească a localității să ne comunice — în paranteză — și pe cea ungurească.**

Impotriva colportorilor de știri.

Extras din Ordonanța Nr. 21 și 25.

1. **Vor fi considerați ca infractori:**
a) **acei cari, fără rea credință, prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc. vor comunica, colporta, comenta în orice chip știri, fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de război, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.**

2. **Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.**

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, să aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de război.

Cețiți și răspândiți ziarul

„ROMÂNUL”

Recensământul recruților în întreaga țară.

Printr'un decret regal, recensământul și verificarea tabelor de tinerii cari urmează să fie recrutați, se fixează astfel:

In vechiul regat și Bucovina, pentru clasa 1921, iar în Ardeal și Banat pentru clasele 1919, 1920 și 1921, să înceapă la 1 Decembrie 1919 și să se termine la 15 Ianuarie 1920.

In Cadrilater, pentru clasele 1919, 1920 și 1921 să înceapă și să se termine la aceleași date.

In Basarabia pentru clasa 1921, să înceapă la 20 Ianuarie și să se termine la 14 Februarie 1920.

Centralizarea aceluiași tabele va fi făcută în vechiul regat. Cadrilater, Ardeal și Bucovina dela 16 Ianuarie la 15 Februarie 1920, iar în Basarabia să înceapă la 15 Februarie și să se termine la 16 Martie 1920.

Recrutarea contingentelor mai sus arătate, va începe în toată țara la 20 Aprilie și va fi terminată la 15 Mai 1920.

In raportul către rege se arată că din cauza situației anormale create de război, s'a făcut recrutări înainte de a se putea face recensământul și verificarea tabelor. Grație acestui fapt, stadiul operațiunilor de recrutare în vechiul regat și în teritoriile alipite, în momentul de față, este următorul:

In Moldova, Muntenia, Dobrogea (Constanța și Tulcea) și Bucovina, s'a efectuat recrutarea clasei 1920 și urmează să se execute operațiunile preliminare (recensământul, verificarea, centralizarea tabelor) precum și recrutarea clasei 1920.

In Basarabia, recrutarea clasei 1919-92 se termină la 20 Decembrie și urmează să se execute operațiunile preliminare ca în teritoriile mai sus arătate.

In Cadrilater, s'a efectuat recrutarea clasei 1918 înainte de campanie și urmează să se facă operațiunile preliminare privitoare la clasele 1919, 1920 și 1921.

In Ardeal și Banat, s'a efectuat recrutarea claselor 1919 și 1920 în mod sumar. Urmează să se revadă recrutările claselor 1919 și 1920 și să se facă operațiunile preliminare și recrutarea clasei 1921.

Serbarea «Unirei» între mulțimi

Vidacutul român (Odorhei).

In sămăntătea zilei de 1 Decembrie ca o rază de lumină a străbătut printre mulțimile noastre și s'a oprit și la noi.

Încă de dimineață tricolorul se înălța în edificiul școlar, iar pe la orele 8 n. a. clopotul bisericii suna neîncetat...

Bătrâni, tineri, mici și mari se apropiau de sfânta biserică.

După serviciul divin asistența a trecut în școală.

Aci era adunată comuna întreagă, haine de sărbătoare, frate lângă frate... Bătrâni cu fețe palide și zbârcite, tineri cu ochi de bujor, băieți cu zimbete pe buze... Și mai mare dragul a privi la ei.

Un răsădit strășnic: Trăiască! și serbarea începuse. D. inv. D. Cocorca de lângă o masă împodobită cu panglică „tricoloră” a explicat în sămăntătea zilei, făcând ca întreaga adunare să lăcrămeze la vorbele lui pătrunzătoare.

Câțiva școlari au decantat poezii cu un prinos istoric, ascultate cu drag de popor.

Programul s'a încheiat cu cântările executate de corul nostru înfrunțat de inv. D. Cocorca.

„Pe-al nostru stăg”, „Trăiască regelui”, „Deșteaptă-te Române”, au sters lacrimi din ochii celor prezenți.

La urmă s'a jucat „Hora Unirei”, care a fost o adevărată apoteoză a serbării.

Alexandru Vaida-Voevod.

De profesie medic. Și-a făcut studiile la Viena. Rapoartele „României Junce” de pe vremea ceea arată mereu numele Alexandru Vaida în calitate de conferențiar literar, științific, recitator de versuri originale și străine etc.

După ce și-a luat diploma, a zvărlit o bombă, în opinia publică dominată de preoți străini, pentru cari legea bisericească trebuie aplicată fără discuții: a aruncat o broșură contra posturilor. Medicul încălecase pe credincioși.

Om cu avere, moșier, practică medicina mai mult în amator, se ocupă de literatură — traduce în versuri „Wilhelm Tell” ai lui Schiller — și de politică. În 1905 e ales deputat la Ighiu.

În parlamentul unguresc, cu figura lui de hidalgo, cu firea dărză, cu conștiința omului drept care ce are pe inimă are și pe buze, reușește să provoace furtuni de indignare printre gentri maghiari, contra aceluia căne de valah care insultase nația maghiară.

Poezia „Ține minte” pe care d. Vaida a cetit-o în românește, apoi în traducere ungurească, în parlamentul maghiar, și prin care țărănul român spunea că el „ține minte persecuția ungurească, și o va răsplăti la timp, a produs acele scandaluri neuitate, cari au umplut presa europeană. Iar pe „Ține minte” nici azi nu l-au uitat ungarii, mai ales după ce le-a fost reimprospătat în memorie, în Noemvrie 1918.

După scenele acelea turbulente, activitatea diui Vaida s'a mai redus în Camera — cei cinci români nu puteau ține piept celor 450 de maghiari. În schimb d. Vaida începe o intensă activitate diplomatică. D-sa este însărcinat de partidul național cu legăturile cu străinătatea.

Memoriile pe cari le va scrie odată d. Vaida vor aduce lucruri interesante în această privință. Audiențele lui secrete fostul arhiduce Franz Ferdinand, tratativele cu șefii partidelor, dar și legăturile cu vechiul regat — despre cari răposatul Nicolae Filipescu ar fi avut ce povesti — au fost opera domnului Vaida.

În 1910, d. Vaida s'a stabilit ca medic la Karlsbad și a profita și de această ocazie pentru ca, neobservat de șpionii lunguri, cari îl urmăreau la orice pas, să încheie legături temeinice cu mulți bărbați politici din vechiul regat.

Războiul mondial l-a găsit la Karlsbad. Ura pe care i-o arătau maghiarii l-a făcut să nu se poată întoarce acasă. A stat câțiva timp la Viena, apoi a plecat în Elveția unde, grav bolnav, s'a supus unei operații, după care sa reforsat la Viena, unde a trăit retras, lucrând la un spital al Crucii Roșii.

Când bătrâna monarhie a început să se zdruncine din temelii, d-rul Vaida a alergat la Budapesta, unde la 18 Noemvrie 1918 a ținut în parlament acel viguros discurs, care a arătat maghiarilor că d. Vaida „ține minte” și că poporul lui îl urmează. A urmat apoi activitatea bine cunoscută acestui fruntaș pentru pregătirea și votarea rezoluției dela Alba-Iulia. Ce a făcut apoi d. Vaida ca cetățean al României Mari se știe și nu mai trebuie relevat pentru nimeni.

Acceptarea formării guvernului în condițiile în care s'a făcut și luarea asupra sa a răspunderii semnării păcii dovedește că d. Vaida a rămas bărbatul energic, care nu se lasă suși a spus acum câteva zile într'un interviu publicat de „Avântul” mai are colți, deși momentan poartă zgardă.

(• Avântul).

O măsură cu privire la presă, în Italia.

În presa italiană, se duce de mult o luptă stăruitoare pentru a obține repauzul săptămânal. Interesele fiind deosebite, multă vreme nu s'a putut ajunge la nici un rezultat.

Astăzi însă repausul săptămânal în presa italiană este un fapt împlinit:

Dela 1 Ianuarie 1920 repauzul hebdomadar e obligator la ziare așa că toate ziarele vor trebui să suspende săptămânal un număr din toate edițiile lor.

Ziarele care apar dimineața vor trebui să suspende lucrul în primele ore ale dimineții de Duminecă. Duminecă ziarele nu vor putea ieși decât într'o singură ediție și partea redacțională trebuie să fie terminată cel mai târziu la 5 dimineața. Ziarele care ies la amiază sau după amiază vor înceta lucrul Sâmbătă și-i vor relua Luni. De Duminecă dimineața până Luni în amiază nu este permis să apară nici un ziar chiar dacă nu e zilnic, nici o ediție, fie normală, fie specială pentru evenimente neprevăzute, nici un supliment, nici un buletin de orice fel.

Nu se permite în nici un caz edițiuni speciale în timpul stabilit mai sus când edițiile principale nu apar.

Aceste dispozițiuni se aplică și publicațiilor agențiilor de știri de orice fel, indiferent cu ce mijloc grafic sunt efectuate.

De Duminecă după amiază până Luni dimineața nu e permisă vânzarea nici unui ziar.

Prețul abonamentului pentru ziarele zilnice nu va putea fi micșorat decât cu maximum de 3 lire pe an din prețul actual, în orice caz abonamentele nu vor putea fi mai scumpe decât 25 lire pe an.

Infraacțiunile la dispozițiunile de mai sus din partea administrației ziarelor vor fi pedepsite cu sechestrarea ziarului și cu o amendă de cel puțin 10.000 lire care va fi vârsată la fondul societății de ajutor al ziaristilor din localitatea în care s'a întâmplat contravenția. În caz de recidivă se poate cere concursul parchetului pentru suspendarea gazetei.

Circulația fiduciară.

— Propunerea Camerei de Comerț și Industrie din Arad. —

Camera de comerț și industrie din Arad a adresat propunerea la ministerul finanțelor din București și la C. D. în Cluj în chestiunea anomaliilor ce se observă în circulația bancnotelor în valoare de coroane. Camera atrage atențiunea asupra inflației traficului prin bancnotele cu timbrare falsă.

Nu numai publicul, dar nici experții nu sunt în stare a deosebi coroanele cu timbru veritabil și acelea cu timbru fictiv, fiind atât de primitivă timbrarea originală și atât de reușită falsificarea.

Anomaliile nu încetează nici în urma publicării caracterului distinctiv al ștampilei originale, în parte pentru că semnele aceste în momentul, în care au fost publicate, au și pierdut caracterul lor semnificativ, deoarece ștampilele false făcute din nou sunt fabricate, probabil cu considerațiune pe semnele distinctive.

Până când pe teritoriul României Mari vor fi cinci feluri de monede în circulație (lei, ruble, coroane ung. și austriacă și liartii „Banca Generală”), din cari 4 sunt naționalizate prin timbrare, până atunci abuzurile și contrabanda nu vor sista. Camera subscrisează conștient și pretuște punctul de vedere, ce pune diferite obstacole în drumul întinderii circulației leilor și de aceea propune o altă soluțiune. Pentru scoaterea completă a coroanelor ștampilate din teritoriile desrobite, trebuie fixat un termen precis până când toți posesorii de asemenea monedă să fie obligați să o deponă în întregime la oficiile stabilite, în schimbul cărora va primi imediat 40—50 bani după fiecare coroană, iar restul se va

plăti mai târziu când se va fi fixat și cursul acelei monede.

E adevărat, că soluțiunea aceasta va diminua cu câteva procente cantitatea bancnotelor găsite în circulație pe teritoriul Ardealului și împrejurarea aceasta va produce greutate în circulația fiduciară, greutate totuși mai binevoitoare, decât acelea de astăzi, lângă cari comerțul în răstimpul între cumpărare și vânzare trebuie să țină seama nu numai de fluctuarea cursului internațional a leului, dar și de acela al coroanei.

TELEGRAME.

Congresul Sovietelor.

Paris. — O depeșă din Moscova anunță că la congresul sovietelor, ce trebuie să se fi deschis la 3 Dec., urma să fie admiși pentru întâia oară și ne-bolșevisti.

Comitetul Central executiv al Sovietelor a hotărât în adevăr, să admită la congres toate partidele cari, deși adversare ale bolșevismului, luaseră măsuri, atunci când revoluția era mai tare amenințată să mobilizeze pe membrii lor pentru apărarea ei. Partidele acestea, în afară de cel comunist bolșevist sunt: Partidul social-democrat menșevic; revoluționar comunist; social-democrat internațional; Bundul; partidul ucrainean „Borotbistiv”; social-revoluționar ucrainean de stânga; Frațiunea dizidentă a partidului social-democrat; partidul Sionist, Liga social-revoluționarilor marxisti.

Fiecare din aceste organizațiuni va participa cu doi sau trei reprezentanți la congres.

Rămâne de văzut dacă congresul s'a întrunit și dacă a fost în adevăr alcătuit astfel. În acest caz hotărârile lui vor fi de sigur, foarte importante, căci fatamentele ele trebuie să însemne un pas considerabil spre dreapta socialistă.

Censurat: Dimitrie Pauaitescu.

Prețurile oficiale ale porumbului

În baza ordonanței No 978 din 20 Octomvrie 1919 a Direcțiunii Aprovizionării, Sibiu prețurile porumbului (recolta anului 1919) s'au stabilit după cum urmează:

Noemvrie	100 kg. porumb cu tulpă 50.— sfărâmat 70.— c.
Decemvrie	100 „ „ „ „ 55.— „ 75.— „
Ianuarie 1920	100 „ „ „ „ 60.— „ 80.— „
Februarie	„ 100 „ „ „ „ 65.— „ 85.— „
Martie	„ 100 „ „ „ „ 70.— „ 90.— „
Aprilie	„ 100 „ „ „ „ 75.— „ 100.— „

Prețurile s'au stabilit pentru producători, loco, gara de imbarcare. Porumbul este imobilizat în mâinile producătorilor.

Teatru, Muzică, Cinematografe.

În 20 Decemvrie c. după o pauză mai lungă, se redeschide în Arad Cabareul modern. Directorul Cabareului d. Ludovic Brukner a terminat organizarea societății cabaretiste și în câteva zile se vor începe probele în teatrul din strada Mihail Eminescu (Salacz utca). În scurtă vreme vor da reprezentații la acest Cabareu și cei mai distinși artiști din România Mare. Cabareul va procura, cu programul său internațional frumoase clipe de distracție publicului arădan.

Zilele apropiate se începe vânzarea de bilete la Casieria Cabareului. Bu 787

Teatrul APOLLO	Teatrul URANIA
În 12, 13, 14 Decemvrie	În 12, 13, 14 Decemvrie
Tabloul Hesperia	Atracție mare.
Iubirea pedepsită	Omul cu nervi de fer
Dramă socială în 3 acte.	Dramă artistică în 4 acte.
Rolul principal: Hesperia.	Primactor: Else Frölich

Dela Regiunea Silvică Lipova ca autoritate de inspecție silvică.

A V I Z

CATRA PRORIETARII DE PĂDURI.

C. D. R. Resortul Agricultură și Comerț a pus cu ordonanța Nr. 2751/a 1919 în vigoare îndrumările Nr. 3296 1918 M. E. și 143800/1918 F. M. a fostului minister ungar, în virtutea cărora dreptul de riguroasă inspecție a Regiunilor silvice se estinde asupra tuturor pădurilor particulare.

Provoc așadar pe toți proprietarii și firmele particulare din județul Arad, Cenad și plasele Lipova (jud. Timiș) și Birchiș (jud. Caraș-Severin), cari nu-și administrează pădurile după vreun amenajament (plan de exploatare) aprobat de guvern, să însinue subsemnatei regiuni silvice, toate foloasele, tăierile, (exploatările) ce decurg, sau se intenționează pe sezonul de 1919—20, observând, că orice exploatări, se vor putea face numai în urma aprobării regiunii respective în caz de recurs, a Resortului de Agricultură.

Insinuările sunt a se face până la 31 Dec. 1919 și vor conține următoarele:

1) Numele și domiciliul proprietarului.
2) Teritoriul întregului domeniu de pădure,
3) Teritoriul proiectat spre exploatare și situația lui.

4) Esențe și etatea massivelor de exploatat,
5) Dacă exploatarea se face prin antrepriză.
copia contractului din vigoare, totodată și teritoriul deja exploatat.

Contraveniențele vor fi urmărite și amendate după §§-i 46—60 a art. de lege ung. XXXI din 1879 respective a ord. Nr. 8091/1919 a Resortului de justiție.

Lipova, la 28 Noemvrie 1919.

Re 790

Regiunea Silvică.

„ARĂDANA”

SOCIETATE COMERCIALĂ ȘI INDUSTRIALĂ PE ACȚIUNI ARAD

A V I Z.

Avem de vânzare în mare pe lângă prețurile cele mai reduse, diferite mărfuri coloniale, cafea, cafea turcească, șocolată, cacao, paprică, săpun, luminări, bomboane, soda bicarbonată, soda cristalină, cremă de ghetă, clei, dopuri de plută, precum și mărfuri de fierării.

Totodată avizăm On. public că primim depuneri spe fructificare libel și în Cont Curent pentru cari bonificăm 3%, interese netto. A 789

Croitoreasă din Craiova

roagă onor. Doamne și Domnișoare Române din Arad și județ a vizita atelierul ei din str. Kálvin János Nr. 7—9 unde se execută paltoane și rochii de Baluri cu gust, după modele Franceze și Engleze. Rog onor. D-ne a-mi acorda binevoitorul lor concurs. Cu stimă: Elena Winterstein.

Vi 781

Croitoria A. Chinda din Deva

caută mai multe calfe experte, care vor fi bine plătite. Ci 775

CUMPĂRĂM

unsoare, slănină (pentru consumație neîntrebuințabilă) seu, oleu de floarea soarelui, săpun de casă.

Dr. FOLDES și HEHS fabrică de săpun de toaletă în Arad. Fo 762—12

La Librăria CONCORDIA

Arad, str. Mihai Eminescu (Ceák F.) No 39.

Se află de vânzare

Tabloul Majestății Sale Regina Maria, reproducere în culori după pictorul Feraris. Mărimea tabloului e de 70×90 cm.	80—
Tot acest tablou se găsește și în cadru de lux pe lângă prețul original de achiziție.	
Hârtie de desemn de 80 kg. greutate în format mare (4/4) coală	240
Dicționar român-maghiar cu gramatică de Cupcea	15—
Hârtie de împachetat albă în format 90/126 cm. (greutatea 12 deca) coală	160
Blocuri perforate pentru însemnări Treicolor de mătăasă în lățime de 1 1/2 cm. metrul	3—
Treicolor de mătăasă în lățime de 2 cm. metrul	12—
Treicolor de mătăasă în lățime de 3 cm. metrul	18—
Treicolor de mătăasă în lățime de 18 cm. (Moire) metrul	24—
Treicolor de mătăasă în lățime de 20 cm. metrul	100—
Treicolor de mătăasă în lățime de 25 cm. metrul	110—
Treicolor de mătăasă în lățime de 30 cm. metrul	150—
Treicolor de mătăasă în lățime de 30 cm. metrul	185—

Plicuri mari pentru acte, plicuri comerciale; notițe, planșete de lemn, ghiozdane, aquarele, cărți, biblioteci, reviste, ziare, etc. etc.

:: La comenzi en gros se acordă rabat. ::

IN ATENȚIUNEA VÂNĂTORILOR!

CUMPĂR

cu preț urcat piele de vulpe, jder (vierzure de munte) și iepure ::

A. SCHÄCHTER Arad
piața Arpad Nrul 4 (în față cu sinagoga).

RECLAMA ESTE SUFLETUL
COMERCIULUI.

Anunț „HERMES”.

AND. RIEGER
FABRICĂ DE MAȘINI ȘI TURNĂTORIE DE FIER.
SIBIU.

Produce mai cu seamă ca specialis expert tot felul de mașini de agricultură, mașini textile pentru Halina-Tuch, și toate repaturile ce se țin de bransa mașineriei. Părți constitutive de turnătorie de fier până la 10000 kg. greutate per bucata, turnătură specială pentru industrie chimică, turnătură pentru țevi de apeduct etc. cea mai veche fabrică de mașini din Ardeal.

He 733

Se caută

pentru imediată angajare

un corector-traducător,

care cunoaște perfect limbile română, germană și maghiară.

Persoana angajată va fi încredințată și cu lucruri de birou la administrația institutului.

Ofertele cu indicarea pretenziunilor să se trimită

la Administrația ziarului
»ROMÂNUL».

„ADRIA” VOPSITORIE, CURĂȚIRE ȘI SPĂLĂTORIE CU ABURI.

Vopseste mai frumos totfelul de atole, postavuri, bumbac, mantale, șube, în toate culorile mai repede și mai ieftin.

Stabiliment de fabrică: str. Szarvas 3. filială: str. Mircea Stănescu (Weitzer J.) Pal. minoriților.

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY

turnător de clopote și fabrică de scaune de fer pentru clopote.

TIMIȘOARA-FABRIK.

Calculări de preț gratuit. (No 533—52)

Faceți publicațiunile DV. în cel mai răspândit ziar de dincoace de Carpați

„ROMANUL”,

și atunci succesul este sigur!

Se pot insera cereri și oferte de serviciu, închirieri, arândări, cumpărări și vânzări de mobile și imobile, anunțuri comerciale, anunțuri de căsătorie, etc. etc.!

Taxele se plătesc după tarif.